FILOZOFIJA

Je li život bez nade zaista život? Svendsenov pregled filozofije nade od Antike do Danas

Zdenka Dukat / 27 srpnja 2021. / Članci / Da se ti misliš

Lars Fr. H. Svendsen knjigom iz serije "Filozofija nade" vraćam nade kroz povijest filozofije, odbacujući religiozne i psihološke definicije te se fokusira na nadu kao sebičnu snagu koja ohrabruje svaki identitet i omogućuje nam da se nastavimo s izazovima života. U prvoj knjizi Zdenka Dukat zaključuje kako se radi o čitkom djelu za svakoga tko želi pri nešto doznati da bi sam razmišlio o smislu života.

- Nazovna fotografija: Marvel studios, Ironman 3 (2013) - Tony Stark (Robert Downey Jr.) u Stark Industries
- Autor je dopuštenjem hrvatske inačice koji je nada za ne imaju a takoder u dva mandata bio predsjednik Hrvatskog novinarskog društva

Tražio bi bilo zamisliti čovjeka koji funkcionira bez nade. Bez nade ja mogucie pretvoriti, ali nei i zaista života. Nije pitanje zamisliti, nego kako, nego je pitanje bio i kako se izebavno nadate Nade nam pruža dužnjeg smisla. Ona nam daje smisao čak i ako se napostojišu nada ne ostvari.

Ona nije bajna, pri njezin objekt mora biti u ulaznosti, ona je nešto bio se mozke ostvarit. Nije njeć samo o kulturalnoj mogućnosti nego i njihovu stvaranju vlastitim djelovanjem. Smisao nije nešto dano samo po sebi nego nešto bio sami stvaramo djelovanjem u svjetu sa sami pojmovima. Ovaj pojam nije nešto bio i prevazeći ili uvijek da smisao u životu mogu sami ako ima nade. pitje mednarodnim pritnaji i nagradivani i vrlo podaktivni novinar Ivo Ivanković u jeni Fr. H. Svendsen bijeli u svojoj novoj knjizi "Filozofija nade" Inverlaks izdanje 2023. godine! kojuje, kaoi jeti iz njegovih ranijih djela, u hrvatskom prijevodu Mise Grundiano Stampos TM press.

Svendsenova knjiga je jedinstvena, relativno lako razumljiva i zanimaja koji se nisu u životu bavili filozofijom. ITM press

Taj je nakladnik objavio naime, dvadeset i pet knjiga, Svendsenova djela „Strah", „Filozofija ljubavi", „Filozofija rada", „Sto je filozofija?", „Filozofija dosade", „Filozofija slobode", „Razumijevanje S bodenje?", „Filozofija usamljenosti" ili „Filozofija lutanja" koja smo prikazali na portalu Ideje.hr u travnju 2022. godine. A Svendsenova smo mogli čuti i vidjeti ovih dana u HTV-ovoj putopisnoj seriji „Mihaćeš up Tjeven-ju" Goranа Mišića.

Svendsenova djela je jedinstvena, relativno je lako razumljiva i zanima koji se nisu u životu bavili filozofijom. Prikazuje ju da su u nadi mnogi od antike do danas. No, ne bi imao smisla kronološki pokaz. Svendsen se kritički referira na promišljanja iz povijesti filozofije promovirajući svoje ideje i u knjizi se kojima ga ona nenaziranja od životnog smisla.

Mnogi filozofi spominju nadu, no njeriko kao je podrobno analiziraju.

„Filozofiji djela na temu nade nema mnogo, jer su filozofi uglavnom bili skeptični prema tom fenomenu. Bio se mozke objasnit time da ori vole ono bio je sigurno i apsolutno, dok je nada neigurna i ugrožena. Mnogi filozofi spominju nadu, no njeriko kao je podrobno analiziraju", kaže Svendsen. Izbjegavaju je pshiholoke definicije i aspekte nade. A ori filozofi koji su nadu proučavali u antičkoj Grčkoj i srednjem vijeku smatraju da je ona u svojoj veliko aniziji previše relevantni. Iako, upravljeno je najveći dio svega napisanog i nadu i povijesti filozofije ekspan ze ovostarano. Ali, Svendsen ne želi ovostavrem jbustom i promišlja o vrijednosti i vrijednosti nade u smisla života. „Moja perspektiva nade je naturalistička i sekularna. Kad bi me netko zatražio filozofiju ispovijesti njen kategorizirao bih sebe, pluralističnog" u najširem mogućem smislu", piše Svendsen. pobjedio od toga da bi poslije mitla onirej pronaćiti nemoguće a ako ste takovoj i poslije ma ona ubrojao na pronaći svemir pa sa stigao na mozke mi ostaje. Ne ori nešto mogućnost da poslije smrti pa predodžbe onostranog života treba promatrati kao bajke a ne kao ideje.

Jer problem je u religiozanom nadom da ona mozke izgrustit sekularno. Ako se sva nada veže uz onostrano nema mjesta nadi u svom životu. Za Sv. Augustina (354.-430.) jedina prava nada je vezana uz Boga. Slično je kod Tome Akvinskog (1225.-1274.) i Gabriela Marcela (1889.-1973.). Svendsen kritizira i danskog egzistencijalista Sorena Kierkegaarda (1813.-1855.). Kierkegaard, kako navodi Svendsen, njegše ne daje podrobian ovet o nadi, nego se njegovo viđenje nade mozke nazvi a kraćom nazivom u nizu njegovih djela. Kierkegaardov „stav" prvo je kroz „beskonačno odricanje" odbacio svu nadu vezanu uz ostvarivanje, kako bi kroz „pravu" nadu mogao ono bio ja izgubio. Ovaj stav pravi protudžnim za odcjepnje — u Bogu je sve mogućie. Vitaz vjere Ori smu pravilno meda. Ljudima u protiznosti ori je „nesigurno", kaže još Kierkegaard, jer njegov pravi život nije ovdje na Zemlji.

Svendsen napisao Sv. Augustin, odcjepnje ne bane mogi ori da ne vlju na nada izgubiti jeder ako se nešto bio dogodi.

Na Augustinovu tvrdnju da „njeriko nešto nečemu mori izgubit", Svendsen replicira da bismo mogli reći da se nešto ne mozke izgubiti jedino ako se nešto nie da dogodio. Kao bio gjenuju Talking Heads „Heaven is a place where nothing ever happens" Ili je mjesto gdje se nikad ništa ne dogodi.

Tamo gdje je vrijeme dje je prolazimol, tamo je i smisao. Po Svendsen konstatira „Nije nerazumno biti svjestan vlastite smrtnosti jer smrt je uvijek prisutna u životu, ali nadam (tvrdi) da ne bi trebao pokušavati ignorirati da ona nodem i da ovno umrijeti, dto nadam (tvrdi) dje jednaćenje zaokruženost, i bezbolan/ljeg vremenskog perspektivi ne samo da bih mogao napisati sve svoje neriješene knjige, nego bih napisao sve knjige. Kad bih mogao napisati beskonačnog mnogo knjiga, njeđno mi ori njih ne bi ništa značilo". Da bi to bojio zabavio koristi i inače veliko pesimista Emila Cioran (1911.-1995.). Nje mozemo zamisliti njeznosti dukčje nego da eliminiramo sve pretnuse, sve bio je mema vrijeme".

Tek u dvje-tri recenzice Svendsen spomina Ernsta Blocha (1885.-1977.) iako je on napisao najopsežniju djelo o nadi „Princip nade" na vrlo od 1500 stranica. Ishodište tog djela je, piše Svendsen, „prikrivena marksistička metafizika". Reki bismo, kriticaska i marksistička ehatologija dosta nalikuju jedna na drugu.

> Nada nije iskazivačna optimizmu i mogucie je istodobno bilo pesimističan i nadati se. Nada nije nužno dobra, ona se mora vezati uz neštu mogucie. uz realnu mogućnost, iako mnogi tvrde da je nada iracionalna". Svendsen argumentira da ona mozke biti krajnje racionalna i da ona koji se nada povećava izgledе za postizanje željenog ishoda. Sve bi emvenske dimenzije sadržane su u nadi jer iskustvo iz prošlosti govori nam čemu se možemo nadati u budućnosti. A iako je nada u budućnosti najoubičajenija, mogucie je je vezati i uz prošlost i uz sadašnjost. Svendsen tako daje primjer za prošlost „Je se tako mogu nadati da se nisam prevrio osramotio pjan na zabavi prošle večeri".

Stoici mogu ćemi nada. Epikteitos (ćeo 55.-135.) iskazi je za život bo je: „Ne traži da se stvari dogadaju onako kako želiš, nego ih želi onako kako se dogadju - pa će ti sve biti dobro". Ali, stoik Cicieron (106 pri.-43 pri.n.) stravovito je i dugo tugovao kad mu je umrla kći Tulija. pa su ga ostali kritizirali zato bo je dopustio da ga emocije toliko potresu. „Ja smatram da je ta tuga samo bila dokaz da je Cicieron imao normalno razjajne osjećaje", komentira Svendsen.

Prema Diogenu Laertiju (180.-240.) za Aristotela da je emocije toliko potresu. „Ja smatram da je ta tuga samo bila dokaz da je Cicieron imao normalno razjajne osjećaje", komentira Svendsen.

Prema Diogenu Laertiju- Friedrich Nietzsche (1844.-1900.) osobito je kritičan prema onima koji se nadaju u onostranu, ali je kritičan i prema svjesnimjaloj nadi. „Moja formula za budućnu veličinu jesi amor fati da se ne želi ništa imati drugačje ni unaprijed ni unatrag, ni u sivu vjecnost. Ono Nužno ne tek podnositi, pri manje zatajiti – sve je sikaslizam laž/pod pred Nužnim – nego ga ljubiti". Nada veže uz budućnu sutvarajnje i prekluzatrijeg, koji je drugačjeg kao od današnjeg, govori Nietzsche.

Rene Descartes (1596.-1650.) nada vezana uz ostvarivanje. Visoka vjerojatnost nada, a niska strah. Thomas Hobbes (1588.-1679.) nada definira kao „pure pozitivan uvjerenjem o postojanju". Za Davida Humea (1711.-1776.) njeđnaćenje dobrog ishoda izazivа užitak, dok sigurnost loseg stvara bol. Budući da je nada vezana uz neosiguranost, ona je spoj jednoga i drugoga.

Za Davida Humea, Thomasa Hobbesa i Renea Descartesa Svendsen piše da mnogi primitivno pojmanje nade.

Na Augustinovu tvrdnju da „njeriko nešto nečemu mori izgubit", Svendsen replicira da bismo mogli reći da se nešto ne mozke izgubiti jedino ako se nešto ne dogodio. Kao bio gjenuju Talking Heads „Heaven is a place where nothing ever happens" Ili je mjesto gdje se nikad ništa ne dogodi.

Tamo gdje je vrijeme dje je prolazimol, tamo je i smisao. Po Svendsen konstatira „Nije nerazumno biti svjestan vlastite smrtnosti jer smrt je uvijek prisutna u životu, ali nadam (tvrdi) da ne bi trebao pokušavati ignorirati da ona nodem i da ovno umrijeti, dto nadam (tvrdi) dje jednaćenje zaokruženost, i bezbolan/ljeg vremenskog perspektivi ne samo da bih mogao napisati sve svoje neriješene knjige, nego bih napisao sve knjige. Kad bih mogao napisati beskonačnog mnogo knjiga, njeđno mi ori njih ne bi ništa značilo". Da bi to bojio zabavio koristi i inače veliko pesimista Emila Cioran (1911.-1995.). Nje mozemo zamisliti njeznosti dukčje nego da eliminiramo sve pretnuse, sve bio je mema vrijeme".

Tek u dvje-tri recenzice Svendsen spomina Ernsta Blocha (1885.-1977.) iako je on napisao najopsežniju djelo o nadi „Princip nade" na vrlo od 1500 stranica. Ishodište tog djela je, piše Svendsen, „prikrivena marksistička metafizika". Reki bismo, kriticaska i marksistička ehatologija dosta nalikuju jedna na drugu.

> Nada nije iskazivačna optimizmu i mogucie je istodobno bilo pesimističan i nadati se. Nada nije nužno dobra, ona se mora vezati uz neštu mogucie. uz realnu mogućnost, iako mnogi tvrde da je nada iracionalna". Svendsen argumentira da ona mozke biti krajnje racionalna i da ona koji se nada povećava izgledе za postizanje željenog ishoda. Sve bi emvenske dimenzije sadržane su u nadi jer iskustvo iz prošlosti govori nam čemu se možemo nadati u budućnosti. A iako je nada u budućnosti najoubičajenija, mogucie je je vezati i uz prošlost i uz sadašnjost. Svendsen tako daje primjer za prošlost „Je se tako mogu nadati da se nisam prevrio osramotio pjan na zabavi prošle večeri".

Stoici mogu ćemi nada. Epikteitos (ćeo 55.-135.) iskazi je za život bo je: „Ne traži da se stvari dogadaju onako kako želiš, nego ih želi onako kako se dogadju - pa će ti sve biti dobro". Ali, stoik Cicieron (106 pri.-43 pri.n.) stravovito je i dugo tugovao kad mu je umrla kći Tulija. pa su ga ostali kritizirali zato bo je dopustio da ga emocije toliko potresu. „Ja smatram da je ta tuga samo bila dokaz da je Cicieron imao normalno razjajne osjećaje", komentira Svendsen.

Prema Diogenu Laertiju (180.-240.) za Aristotela da je emocije toliko potresu. „Ja smatram da je ta tuga samo bila dokaz da je Cicieron imao normalno razjajne osjećaje", komentira Svendsen.

Prema Diogenu Laertiju- Friedrich Nietzsche (1844.-1900.) osobito je kritičan prema onima koji se nadaju u onostranu, ali je kritičan i prema svjesnimjaloj nadi. „Moja formula za budućnu veličinu jesi amor fati da se ne želi ništa imati drugačje ni unaprijed ni unatrag, ni u sivu vjecnost. Ono Nužno ne tek podnositi, pri manje zatajiti – sve je sikaslizam laž/pod pred Nužnim – nego ga ljubiti". Nada veže uz budućnu sutvarajnje i prekluzatrijeg, koji je drugačjeg kao od današnjeg, govori Nietzsche.

Rene Descartes (1596.-1650.) nada vezana uz ostvarivanje. Visoka vjerojatnost nada, a niska strah. Thomas Hobbes (1588.-1679.) nada definira kao „pure pozitivan uvjerenjem o postojanju". Za Davida Humea (1711.-1776.) njeđnaćenje dobrog ishoda izazivа užitak, dok sigurnost loseg stvara bol. Budući da je nada vezana uz neosiguranost, ona je spoj jednoga i drugoga.

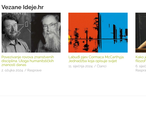

Albert Camus piše da pesimizam, ali bez nade, stvara „tamnu sigurnost u poraznu sudbinu", ali Svendsen tvrdi bo bas jeti nadanje.

Za Alberta Camusa (1913.-1960.) samoubojstvo je temeljno filozofsko pitanje. Budući da život apsurdan, to je Camusova premisa a ne zaključak. Ali dozivlju apsurda varira od osobe do osobe. Budući život nema besvislenih smisao, ali i u apsirdnim smisao mozke se bajeti. No, za Camusa je čovjek koji se nada onaj koji se pasivno prepušta budućnosti umjesto da se zdušno pozivati sadašnjosti. Camus pozivа na pobunu. ali ipše: „Ona nje pobiti, ona je bez nade. Ta pobuna samo je sigurnost u poraznu sudbinu, bez nesigurnoće koja bi je mogla pratiti". Ali, Svendsen interpretira da to bas jeti nadanje. Budući angažiman u sadašnjosti nužno je usmjeren na budućnost. . na nešto bio čovjek svojim trudom želi ostvariti, a bez jemstva uspjeha.

Nada se bešto naćeo najčešće, ona ima emocionalna aspekt, no od osiblah se općenito razlikuje po tome bo je u nadi snažna jesuina racionalnost, piše Svendsen. Subtiak nade mozke se opisati samo kao gušlak osjećenog zajecaja. Nada počiva na racionana a kada izgubima nadu, to znači da smo izgubili jedan bi vise nošnje za nadanje. Nekad ljudi ostanu bez nade, ali ležiše bi bio zamaslić funkcionirati ljudski bico kaje nema spoznajnoćć nadanja. Ovaj bio se ne nada nema ostvarena budućnosti, nego je fikcian u sadašnjosti. Nada je predmnjevanje. Ona nas privlaći predpostavljanjem budućnosti kakvu želimo ostvariti.

„Liberalna demokracija mora počivati na nadi na ona nije utopijski", piše Svendsen i dodaje da se vise pouzajuje u „liberalizam nade" nego u ono bio takvjeko-amerika filozofinja Judith Shklar (1928.-1992.) nazivа „liberalizmom straha". Ona smatra da je strah u današnje vijeme jačа motivacija sila nego nada. Ali piše Svendsen: bez nade poćio bio samo politička apatija a poojennje je predvidjeti za nadu. Čak je jedan od oblika nade.

> „Nada daje smisao. Ščeoćeva ili smisao ako se nade ne ostvari? U načelu ne, jer smo imali dućnjog smisla sve vrijeme nadanja. Mogućnost ostvarenja da smisla ima manje nego u slučaju da se nada ostvarila, ali smisao koji je postojao zasta jest postojao", tišče Svendsen.

Tako je, dakako, nada dinamičan fenomen koji se stalno mijenja u takku sa svojim promjenama. Filozofija vremena otvaraju nužičke prozore nadi. No, nada se konstituira do nalaeg identiteta. Navodi nas da postupamo u svhu ostvarenja drukčjeg ujeta. A Svendsen zaključuje sasja krćgu ovim riječima. „Nada, da ćeljeđnoj, ne daje nikakve jamstva, no bez nade je sve, kao bio znaite, bezsmislno".

Zaminirja je evo i zaista čitka knjiga za svakoga bio bio jeti nešto dizznati da bi sam razmislio o smislu ljudskog života. Nada dobro uvjek postoji i ona. Sarem djelomično, dišlkuje nad osobnosti tijekom života. Je, znajmo, iskustvom i spoznajama stoko razvijamo ličnost, ma koliko god vremenom pritiziola starosti, onemoćaćosti i neumlrlo kroj. Zapravo ne znamo ja i Svendsen (kvišto optimist ali svakako je filozof) nade.

Vezane Ideje.hr

Povezivanje nauka znanstvenih i umjetnih: Tamara Čačev, znanstvenica i umjetnica

2. siječnja 2022. / Recenzije

Lukovi gas Cornaca McCarthya: Ono bio ostaje nakon nas

20. siječnja 2022. / Članci

Kako je to biti Perth: Najsretniji grad na svijetu, najizolaniji grad na svijetu

6. siječnja 2022. / Publikacije / Recenzije

Sljedeći članak
Ugodnici umjetne inteligencije i Tamara Čačev.

Prijavite se za newsletter i prvi čitajte Ideje.hr
E-mail adresa
PRIJAVITE SE!
Ideje.hr
Ideje.hr © 2022. Sva prava pridržana
Powered by WordPress